

Titel: Diskussionsindledning om Hjelmslevs OSG, [EFJ-OSG] 036-0020

Citation: "Diskussionsindledning om Hjelmslevs OSG, [EFJ-OSG] 036-0020", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 20. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_036-shoot-wacc-2005_0099_036_EFJ-OSG_0020_p20_bP19_TB00005/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Chr. Møller, Men kan endnu ikke udtale sig om frugtbarheden af Hj.s

teori, for man har ikke set den anvendt, men kun om rigtigheden. Men meget er ved terminologien gjort mere indviklet end det er. Hvordan skal man afgøre om d og ð er to fonemer eller et, naar man kan sige både komedie med d og ð, evt. med stillforakel, og med betydningsforskel: gide og fremmedordet gilde? Og er w et fonem paa dansk, fordi nogle siger whist med w?

Emmertsen, Hj.s karakteristik af den hidtidige sprogvidenskab som subjektiv, vag og estetiserende gælder i endnu højere grad for litteraturvidenskaben, og det vilde være i høj grad glædeligt, om man der kunde faa en lige saa eksakt definition af grundbegreberne (stil, handling, komposition, motiv etc.) som Hj.s sprogvidenskabelige termini. Men det er tvivlsomt, om man kan gaa frem paa den skizzerede deduktive maade med inddeling i genrer, forfatterarbejder, bøger, kapitler etc. - Er den eneste vej ikke den induktive, at gaa fra perioder til situationer og derfra abstrahere motiver etc?

K. Lemche: Er denne systematisering ikke blot et puslespil, hvorved erkendelsestrangen ikke tilfredsstilles? - Har det nogen interesse fx. i historien at opstille de utallige urealiserede kombinationsmuligheder? Det er vilkårligt og for snævert at begrænse betegnelsen videnskab til blot at gælde for den deduktive fremgangsmaade. Det har dog hidtil altid været brugeligt at gaa frem ved klassedannelser gennem abstraktion.

P. 17 siges, at enhver mulig tekst affattet i et hvilket som helst sprog skal kunne beskrives ud fra sprogteorien. Er det ikke en apriorisk paastand, med mindre man ogsaa her skal indføre hvad der staar p. 16 nederst "af den forudsatte beskaffenhed", og hvis det skal med, saa indgaar jo erfaringen i teorien, der staar jo ogsaa at den bygger paa undersøgelse af foreliggende tekster. Og sætsteds-teorien indfører visse forudsætninger. -- Hvor kan man saa hævde dens vilkårlighed?

Saxe: (lang snak) Hj.s bog minder ham om den, der omtales i apokalypsen, og som man skal sluge, hvad der giver en sød smag i munden og en bitter fornemmelse i avnen. -- Den er svær at forstå, hvordan skal det kunne udnyttes i skolen? -- Hj. bruger ofte ex. deling af periode i sætninger, disse i ord, men en sætning bestaar jo ikke af en bl. et sum af ord der er de syntaktiske forhold, men subjekt, objekt etc. synes borteliminerede.

Wett-Frederiksen: langt forsvar for Hj.s teori, men ret uklart, det endte i en syntese af Grønbech og Hjelmslev.

enkelte bemærkninger plukket ud: Kun modellen er udtømmende beskrevet, --- Sproget er hævet over det fenomenologiske, ved den intersubjektive korrektion opretholdes kun formen, udtalen er der frihed, formen er objektiv tilgængelig. - Og det er ikke forskellene men forskelligheden, der er afgørende.

Sproget deles i indhold og udtryk og disse videre i stadig mindre dele, stillet grafisk op ligner det en genealogisk tavle, og med et billede, der tager kommutationen med, kan man sige "et sprog er en enskønnet slægt paa mindst 4 generationer, hvor en ombytning af to søskende i 4. generation medfører ombytning af to søskende blandt deres fars næstsøskende børn" (!)